

Sygn. akt V CSK 214/06

POSTANOWIENIE

Dnia 6 października 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Marek Sychowicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Józef Frąckowiak

SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie z wniosku "B." Spółki z o.o. (poprzednio: Przedsiębiorstwa "B." Spółki z o.o.

przy uczestnictwie Z.J. i Banku S.A.

o wpis,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 6 października 2006 r.,

skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania Z.J.

od postanowienia Sądu Okręgowego w W.

z dnia 25 października 2005 r., sygn. akt [...],

oddala skargę kasacyjną.

Uzasadnienie

Postanowieniem zaskarżonym skargą kasacyjną przez uczestniczkę postępowania Z.J., Sąd Okręgowy w W. oddalił apelację tejże uczestniczki postępowania od dokonanych w dniu 18 lipca 2005 r. wpisów hipoteki przymusowej w prowadzonych przez ten Sąd księgach wieczystych Kw [...] i Kw [...], uczynionych w celu zabezpieczenia wierzytelności przysługującej Przedsiębiorstwu „B.” spółka z o. o. (obecnie „B.” Spółka z o.o.), stwierdzonej sądowym tytułem wykonawczym wydanym przeciwko S.J., zaopatrzonym w klauzulę wykonalności także przeciwko jego żonie – Z.J., z ograniczeniem jej odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową. Podstawą wpisów był także prawomocny wyrok stwierdzający bezskuteczność w stosunku do wierzyciela umowy zawartej w dniu 31 maja 2000 r. pomiędzy małżonkami J. o podziale majątku wspólnego. Według wpisów w księgach wieczystych właścicielami nieruchomości, dla których księgi te są prowadzone, byli małżonkowie J. na prawach wspólności ustawowej, przy czym na podstawie umowy z dnia 31 maja 2000 r. wpis S.J., jako właściciela nieruchomości, został wykreślony. Ustosunkowując się do zarzutów apelacji Sąd Okręgowy stwierdził m.in., że wierzytelności, które zostały zabezpieczone hipotekami przymusowymi „nie zostały przekazane aportem do innej spółki, albowiem w drodze czynności prawnej i przekazania zostały wyłączone”. To niejasne sformułowanie nawiązuje do twierdzeń wnioskodawcy zawartych w odpowiedzi na apelację i dołączonej do niej uchwały zgromadzenia wspólników wnioskodawcy, według której wskazane w niej wierzytelności wobec małżonków J. nie zostały przeniesione wraz z przedsiębiorstwem na Spółkę z o.o. „B.”. Sąd Okręgowy nie ustosunkował się zaś do zarzutu, że wyrokiem z dnia 25 marca 2003 r. orzeczona została separacja małżonków J.

Podstawą skargi kasacyjnej jest naruszenie prawa materialnego, a to art. 109 ust. 1 w związku z art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn.: Dz. U. z 2001 r., Nr 124, poz. 1361 ze zm.; dalej – „u.k.w.h.”) przez błędną ich wykładnię i przyjęcie, że wpis hipoteki przymusowej może uzyskać podmiot, który przed wszczęciem postępowania o wpis

utracił status wierzyciela z uwagi na zbycie wierzytelności na rzecz osoby trzeciej i że skarżąca jest dłużnikiem w rozumieniu pierwszego z wymienionych przepisów, gdy jej odpowiedzialność została ograniczona do odpowiedzialności z majątku objętego wspólnością majątkową, a w wyniku orzeczenia separacji między małżonkami J. powstała rozdzielność majątkowa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Okoliczności faktyczne, na których oparta została podstawa rozpoznawanej skargi kasacyjnej, wprawdzie wynikają z twierdzeń skarżącej zawartych w apelacji i co do orzeczenia separacji małżonków J. znajdują oparcie w wyroku dołączonym do apelacji, a co do zbycia przez wnioskodawcę wierzytelności, w celu zabezpieczenia, której wpisana została hipoteka przymusowa, wymagałyby wyjaśnienia, ale powołanie się na te okoliczności nie uzasadnia uwzględnienia skargi.

W postępowaniu o wpis w księdze wieczystej zakres kognicji sądu jest ograniczony. Stosownie do art. 626⁸ § 2 k.p.c., rozpoznając wniosek o wpis w księdze wieczystej sąd bada jedynie treść i formę wniosku, dołączonych do wniosku dokumentów oraz treść księgi wieczystej. Przepis ten wyznacza zakres kognicji sądów merytorycznych obu instancji – zarówno sądu rozpoznającego wniosek o wpis (sądu pierwszej instancji) jak i sądu drugiej instancji, rozpoznającego apelację od wpisu,

Ani z treści złożonego w sprawie wniosku, ani z dołączonych do niego dokumentów, ani z treści ksiąg wieczystych, których dotyczy wniosek, nie wynika, że wierzytelność, zabezpieczenia której hipoteką przymusową domagał się wnioskodawca, została przez niego przeniesiona na inną osobę i że wobec małżonków J. orzeczona została separacja. Nie uwzględnienie przez Sąd Okręgowy orzeczenia tej separacji i jej skutków prawnych oraz nie wyjaśnienie czy doszło do zbycia przez wnioskodawcę wierzytelności, której zabezpieczenia hipoteką przymusową on się domagał, mieściło się w granicach kognicji tego Sądu i nie stanowiło uchybienia.

W sytuacji, gdy wpis dokonany w księdze wieczystej bez naruszenia prawa okaże się niezgodny z rzeczywistym stanem prawnym, osoba której prawo

nie zostało wpisane lub jest wpisane błędnie, albo jest dotknięte wpisem nie istniejącego obciążenia lub ograniczenia, nie jest pozbawiona możliwości usunięcia niezgodności. Może żądać usunięcia jej w drodze procesu (art. 10 ust. 1 u.k.w.h.).

Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach jej podstaw (art. 398¹³ § 1 k.p.c.). Ponieważ podstawą rozpoznawanej skargi kasacyjnej jest naruszenie przepisów prawa materialnego, które można by rozpatrywać dopiero w razie uwzględnienia okoliczności faktycznych nie objętych zakresem kognicji Sądu Okręgowego, a ich nie uwzględnienie przez ten Sąd nastąpiło bez naruszenia prawa, podstawa ta nie jest uzasadniona. Skargę kasacyjną należało zatem oddalić (art. 398¹⁴ w związku z art. 13 § 2 k.p.c.).